

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Miljöprövningsdelegationen

Beslut
2021-11-24

Diarienummer
551-23256-2021
Anläggningsnummer
1473-1156

Sida
1(22)

Vadsbo Kyckling AB
marsam1975@hotmail.com

Tillstånd till djurhållning på fastigheten Hageby 1:8 i Töreboda kommun

Verksamhetskod enligt miljöprövningsförordningen (2013:251): 1.10-i (B)

Miljöprövningsdelegationens beslut

Tillstånd

Miljöprövningsdelegationen ger Vadsbo Kyckling AB (559186-0738) tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till befintlig och utökad djurhållning på fastigheten Hageby 1:8 i Töreboda kommun. Verksamheten får bedrivas inom det verksamhetsområde som framgår av bilagan till detta beslut.

Tillståndet gäller för djurhållning med högst 432 000 platser för slaktkycklingar, vilket motsvarar högst 2 160 djurenheter. Tillkommande djurstallar ska lokaliseras enligt huvudalternativet i ansökan (se bilagan).

Miljökonsekvensbeskrivningen

Miljöprövningsdelegationen godkänner miljökonsekvensbeskrivningen.

Villkor för tillståndet

Allmänt

1. Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsak i enlighet med vad sökanden har angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet.
2. Dammen för omhändertagande av dagvatten och släckvatten ska tas i bruk senast när den utökade verksamheten sätts igång.
3. Verksamheten ska bedrivas så att olägenheter till följd av flugor, lukt eller annan påverkan undviks. Om olägenhet av betydelse ändå uppkommer från verksamheten ska verksamhetsutövaren vidta effektiva skyddsåtgärder så att olägenheten upphör.

Lagring och hantering av stallgödsel m.m.

4. Lagring, transport och annan hantering av fodermedel och stallgödsel ska ske på sådant sätt att förorening av yt- och grundvatten inte kan ske. Eventuellt läckage och spill ska omedelbart tas om hand.

5. Tvättvatten som uppkommer vid rengöring av stallar samt förorenat dagvatten från utlastningsytor och andra hårdgjorda ytor i anslutning till anläggningen ska samlas upp i behållare och det ska finnas möjlighet att lagra vattnet i minst tio månader.

Vid avspolning av maskiner med vatten får detta ske på gräsbevuxen yta som saknar direkt avrinning till dräneringssystem.

6. Lagringsutrymme för fastgödsel ska vara försett med tak och väggar, så att gödseln skyddas mot nederbörd.
7. Lagring av fastgödsel i fält, så kallad stuka, får inte ske.

Spridning/leverans av stallgödsel

8. Skriftliga avtal för mottagning av fastgödsel ska finnas som motsvarar verksamhetens behov av spridningsareal. Om spridningsarealer faller bort ska produktionen anpassas till den areal som kvarstår, alternativt nya arealer säkerställas via skriftliga avtal eller överskott av stallgödsel säljas eller avyttras på annat sätt.

Kemikalier och avfall

9. Kemiska produkter (inklusive bränsle) och farligt avfall ska förvaras och i övrigt hanteras så att spill och läckage inte kan nå avlopp och så att förorening av mark, yt- och grundvatten undviks. Lagring av flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska ske på tät invallad yta eller med motsvarande typ av säkerhetssystem för uppsamling av vätska. Absorptionsmedel ska finnas lätt tillgängligt.

Uppsamlingsvolymen ska motsvara minst den största enskilda behållarens volym plus 10 % av volymen av övriga behållare inom samma invallning. Behållare ska skyddas mot påkörning och vid förvaring utomhus ska invallningen vara skyddad mot nederbörd.

Döda djur

10. Döda djur ska förvaras på ett betryggande sätt ur smittspridnings- och luktsynpunkt innan förbränning.

Energihushållning

11. Verksamhetsutövaren ska fortlöpande arbeta med att byta ut fossila bränslen som drivmedel till traktorer och övriga maskiner som används inom verksamheten. Som stöd för detta arbete ska en åtgärdsplan finnas och följas. Planen ska ges in till tillsynsmyndigheten senast ett år efter att tillståndet har tagits i anspråk eller den senare tidpunkt som tillsynsmyndigheten bestämmer. Planen ska uppdateras minst vart femte år om inte tillsynsmyndigheten bestämmer annat.

Kontrollprogram

12. Ett aktuellt kontrollprogram ska finnas för verksamheten och följas. Av kontrollprogrammet ska minst framgå mät-/beräkningsmetod, mät-/beräkningsfrekvens och utvärderingsmetod för

- kontroll av påverkan på vattenrecipienter,

- stallbalans med avseende på fosfor och kväve,
- analys av stallgödslens torrsbstanshalt (ts-halt) och innehåll av växtnäring (totalkväve, ammoniumkväve och fosfor)
- rutin för rapportering om vilka som har tagit emot stallgödsel med vilken mängd och datum för leveranser av gödsel som varit aktuella vid varje enskilt tillfälle,
- rutin för anmälan av förändringar i stallgödselhanteringen.

Förslag till kontrollprogram ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast sex månader efter det att detta tillstånd har tagits i anspråk.

Nedläggning av verksamheten

13. Innan hela verksamheten läggs ner ska verksamhetsutövaren i god tid ge in en avvecklingsplan till tillsynsmyndigheten. Om bara en del av verksamheten ska läggas ner räcker det med att verksamhetsutövaren i god tid anmäler det till tillsynsmyndigheten. Efter en anmälan får tillsynsmyndigheten besluta att en avvecklingsplan ska ges in, om det finns behov av det.

Rätt för tillsynsmyndigheten att besluta om ytterligare villkor

Miljöprövningsdelegationen överlåter åt tillsynsmyndigheten att besluta om ytterligare villkor enligt följande. Detta görs med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken.

- D1. Skäligen åtgärder enligt åtgärdsplanen om fossilfria bränslen (villkor 11).

När tillståndet får tas i anspråk

Miljöprövningsdelegationen avslår ansökan om verkställighetsförordnande. Tillståndet får tas i anspråk först när det har fått laga kraft.

Tillsynsmyndigheten ska meddelas när tillståndet tas i anspråk.

När verksamheten ska ha satts igång (igångsättningsstid)

Den utökade verksamheten enligt tillståndet ska ha satts igång senast tre år efter att detta beslut har fått laga kraft. Annars förfaller tillståndet.

Tillsynsmyndigheten ska meddelas när verksamheten sätts igång.

Tidigare tillstånd upphör att gälla

När tillståndet tas i anspråk upphör det tidigare tillståndet givet av Miljöprövningsdelegationen den 24 maj 2017 (dnr 551-23699-2016) samt ändringstillståndet från den 27 februari 2019 (dnr 551-24251-2018) att gälla.

Delgivning sker genom kungörelse

Miljöprövningsdelegationen beslutar, med stöd av 47 och 49 §§ delgivningslagen (2010:1932), att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelsen införs inom tio dagar i Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidningarna Mariestads Tidning och Skaraborgsbygden.

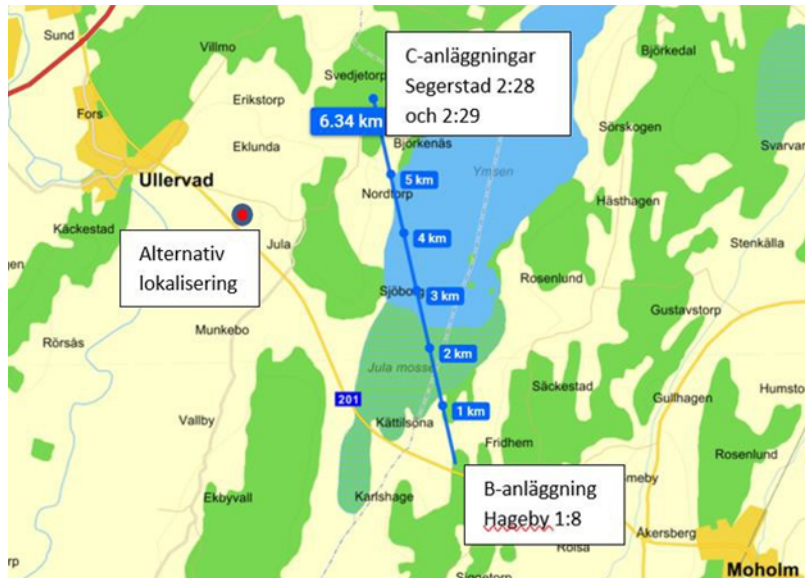
Beslutet hålls tillgängligt hos Länsstyrelsen och hos kommunkansliet i Töreboda kommun. Länsstyrelsens e-postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se.

Redogörelse för ärendet

Bakgrunden till ansökan

Vadsbo Kyckling AB (sökanden) bedriver i dag kycklingproduktion på två platser med totalt fyra stallar på fastigheterna Hageby 1:8 i Töreboda kommun respektive Segerstad 2:28 och 2:29 i Mariestads kommun (se bild 1 nedan). Sökanden ansöker om tillstånd för att utöka verksamheten på båda platserna för att göra produktionsenheterna mer konkurrenskraftiga. I detta ärende prövas verksamheten på Hageby 1:8. Ansökan för Segerstad 2:28 och 2:29 prövas i ärendet 551-22024-2021.

Bild 1. Översigtsbild över verksamheterna och alternativ lokalisering

Tidigare tillstånd till verksamheten

Miljöprövningsdelegationen gav den 24 maj 2017 (dnr 551-23699-2016) tillstånd till djurhållning om högst 152 000 platser för slaktkycklingar, vilket motsvarar högst 760 djurenheter. Genom ett ändringstillstånd den 27 februari 2019 (dnr 551-24251-2018) medgavs en utökning av djurhållningen till högst 288 000 platser för slaktkycklingar, vilket motsvarar högst 1 440 djurenheter. För verksamheten gäller följande villkor.

1. Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsak i enlighet med vad sökanden har angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet.

2. Hantering av foder och gödsel ska ske på ett sådant sätt att läckage och spill till omgivningen förebyggs och begränsas. Eventuellt läckage och spill ska omedelbart tas omhand.
3. Uppkommer olägenheter av betydelse från flugor, lukt eller annan påverkan från verksamheten ska åtgärder omedelbart vidtas så att olägenheterna upphör.
4. Utsläpp av ammoniak via ventilationsluften från slaktkyckling anläggningen, får inte överstiga 40 gram per djurplats och kalenderår.

Mätningar av hur mycket ammoniak som avgår från anläggningen ska ske regelbundet och minst tre gånger om året. Det totala årsutsläppet av ammoniak ska beräknas utifrån uppmätta koncentrationer och fastställd luftomsättning i stallet om inte annan beräkningsmetod medges av tillsynsmyndigheten. En sammanställning av det totala årliga ammoniakutsläppet från anläggningen ska redovisas till tillsynsmyndigheten i den årliga miljörapporten.
5. Ventilationen från stallet ska utformas så att risken för lukt- och bullerstörningar vid närliggande bostadsfastigheter minimeras.
6. Samtliga gödselvårdsanläggningar inklusive behållare för tvättvatten och förorenat dagvatten ska vara utformade så att det inte finns risk för förorening av yt- och grundvatten.
7. Tvättvatten som uppkommer vid rengöring av stallar samt förorenat dagvatten från utlastningsytor och andra hårdgjorda ytor i anslutning till anläggningen ska samlas upp i behållare och det ska finnas möjlighet att lagra vattnet i minst tio månader.
8. Lagringsutrymme för fastgödsel från slaktkyckling ska vara försett med tak och väggar, så att gödseln skyddas mot nederbörd.
9. Lagring av stallgödsel i fält, så kallad stuka, får inte ske.
10. Skriftliga avtal för mottagning av stallgödsel ska upprättas som motsvarar verksamhetens behov av spridningsareal. Om spridningsarealer faller bort ska produktionen anpassas till den areal som kvarstår, alternativt nya arealer säkerställas via skriftliga avtal eller överskott av stallgödsel säljas eller avyttras på annat sätt.
11. Tillståndsinnehavaren ska informera de parter där avtal om mottagning av stallgödsel har ingåtts om
 - de villkor som gäller för lagring av stallgödsel enligt detta tillstånd
 - aktuella analysresultat för stallgödseln.
12. Kemiska produkter och farligt avfall ska hanteras så att spill och läckage förhindras. Förvaring av kemiska produkter och farligt avfall ska ske på ogenomsläpplig yta som är försedd med invallning eller annan konstruktion till skydd mot utsläpp samt i övrigt utformad så att nederbörd inte samlas. Vid lagring i tankar eller behållare ska uppsamlingsvolymen inom respektive invallning minst motsvara den största behållarens volym plus 10 % av övriga behållares volym. Tankar och cisterner ska vara försedda med skydd mot överfyllnad. Absorptionsmedel ska finnas lättillgängligt vid förvaringsplatsen.
13. Döda djur ska förvaras på ett betryggande sätt från smittspridnings- och luktsynpunkt innan förbränning.

14. Beslut om godkännande från Jordbruksverket av verksamhetens anläggning för förbränning av djurkroppar ska redovisas till tillsynsmyndigheten.
15. Ett aktuellt kontrollprogram ska finnas för verksamheten och följas. Programmet ska, förutom att ge svar på hur kontroll ska ske av tillståndets villkor, även omfatta bland annat påverkan på vattenrecipienten samt ange hur verksamheten kontrolleras med avseende på mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod. Förslag till kontrollprogram ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast sex månader efter det att detta tillstånd har tagits i anspråk.
16. Vart tredje år, med start verksamhetsåret 2018, ska en stallbalans med avseende på fosfor och kväve upprättas för verksamheten. Stallbalansen ska skickas till tillsynsmyndigheten i samband med den årliga miljörapporten.
17. Stallgödselns torrsubstanshalt (ts-halt) och innehåll av växtnäring (totalkväve, ammoniumkväve och fosfor) ska bestämmas genom analys minst en gång per år. Resultaten ska lämnas till tillsynsmyndigheten i samband med den årliga miljörapporten.
18. Rapportering ska ske till tillsynsmyndigheten om vilka som har tagit emot stallgödsel. Vidare ska det framgå vilken mängd och datum för leveranser av gödsel som varit aktuella vid varje enskilt tillfälle. Rapporten ska lämnas in tillsammans med den årliga miljörapporten.
19. Om djurhållningen ska upphöra på fastigheten ska detta anmälas i god tid innan till tillsynsmyndigheten. Om det finns behov får tillsynsmyndigheten efter anmälan föreskriva att en avvecklingsplan ges in.
20. Förändringar i stallgödselhanteringen ska anmälas i god tid innan till tillsynsmyndigheten.

Sökandens samråd med myndigheter och enskilda

Enligt 6 § miljöbedömningsförordningen (2017:966) ska verksamheten antas medföra en betydande miljöpåverkan. Det innebär att en specifik miljöbedömning ska göras.

Som ett första steg i den specifika miljöbedömningen har sökanden samrått med myndigheter, de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten, och den allmänhet som kan antas bli berörda av verksamheten. Samrådet har handlat om verksamhetens lokalisering, omfattning och utformning, de miljöeffekter som verksamheten kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser samt om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning (avgränsningssamråd).

Hur ansökan har handlagts

Ansökan med miljökonsekvensbeskrivning kom in till Miljöprövningsdelegationen den 20 maj 2021. Efter kompletteringar har ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen kungjorts på Länsstyrelsens webbplats och i ortstidningarna Mariestads-Tidningen och Skaraborgsbygden samt remitterats till Länsstyrelsen och Miljö- och byggnadsnämnden för Töreboda kommun (gemensam nämnd för Mariestads, Töreboda och Gullspångs kommuner).

Yttranden har kommit in från Länsstyrelsen och Miljö- och byggnadsnämnden. Sökanden har fått tillfälle att bemöta yttrandena.

Vad ansökan avser

Sökanden ansöker om tillstånd för befintlig och utökad djurhållning på fastigheten Hageby 1:8 i Töreboda kommun med högst 432 000 platser för slaktkycklingar. Utökningen ska ske genom att ett nytt tredje stall byggs med utrymme för 144 000 platser.

Sökanden yrkar på verkställighetsförordnande för att kunna starta upp byggandet av det tredje stallet i samband med beslut. Företagsekonomiskt är det angeläget att starta verksamheten så snart som möjligt.

De åtaganden som sökanden har gjort

Vatten

- Dokumentation av vattenåtgång med automatiserat övervakningssystem för detektion av vattenläckor.
- Högtryckstvättar används vid rengöring. För att ytterligare spara vatten sker sopning av stallarna efter utgödsling inför tvätt.
- Vattenniappar med spillkoppar.
- Utrustning kontrolleras och kalibreras inför varje insättning.

Foder

- Fasutfodring med en foderblandning anpassad till de specifika kraven för produktionsperioden och Användning av godkända fodertillsatser som minskar utsöndrat totalfosfor.
- Minska råproteinhalten genom att använda en kvävebalanserad kost baserad på energibehov och smältbara aminosyror.

Energi

- Högeffektiva system för uppvärmning/kylning och ventilation. Där uppvärmning och ventilation är datorstyrt och automatiserat för bästa möjliga stallmiljö i förhållande till energiförbrukning.
- Väggarna i befintliga och planerade stallar är av material med god värmeisolering och taken värmeisoleras med cirka 30 cm mineralull.
- Användning av energieffektiv belysning.
- Uppvärmning, som dominerar energiförbrukningen, sker med fossilfritt biobränsle (flis) och förnybart bränsle är målsättningen i 100 % av transporterna.

Gödsel

- Väl tilltagen lagringskapacitet finns i händelse av logistikproblem hos gödselköpare.

Kemikalier

- Stalltvätt föregås av sopning, och genomförs huvudsakligen med vatten utan rengöringsmedel.

Avfall

- Tillstånd till kadavereldning och sortering av återvinningsbara material.

Transporter

- Förnybart bränsle är målsättningen i 100 % av transporterna, fodertransporter planeras så att de sker med fulla lastbilar.
- Transporter sker under koncentrerade perioder och inte löpande – störning begränsas till få tillfällen på året.

Lukt och ammoniak

- Utfodringssystem och stallsystem är utformat för att minimera foder- och vatten spill och hålla ströbädden så torr som möjligt genom golvvärme, bra ventilation och utfodringssystem med minimering av spill säkerställer en torr och lucker ströbädd.
- Årlig stallbalans i beräkningsverktyget VERA.

Klimatpåverkan

- Årlig stallbalans i beräkningsverktyget VERA och förnybart bränsle är målsättningen i 100 % av transporterna.

Buller

- Lokaliseringen är vald med hänsyn till att det inte finns några känsliga objekt i närområdet. Placering av foderlager och fodersilos är gjord med hänsyn till att hålla foderledningar och transportvägar av foder och bränsle inom området så korta som möjligt.
- Byggnader är ljudisolerade och all utrustning placerad inomhus och bullrande verksamhet undviks under nattetid och veckoslut.
- Högeffektiva, steglösa fläktar med låg bullernivå används, bullerkontroll ingår som en naturlig del i samband med underhållsåtgärder.

Damm

- Dammsuget kutterspån används till ströbäddarna, pelleterat foder används och möjlighet till dimspridning med vatten finns som används sommartid vid värme.

Dagvatten

- Gårdsplan och hårdgjorda ytor hålls alltid rena och eventuellt spill på gårdsplan och hårdgjorda ytor tas omedelbart omhand.
- Möjlighet att dämna upp dagvattentransport finns, för att undvika förorening att nå recipient.

Spillvatten

- Förorenade gårdsytorna hålls så små som möjligt och minimering av vattenanvändningen.
- Tvättvatten från tvättning av stallarna avleds till särskild tvättvattenbehållare och spridning av tvättvatten sker på åkermark av extern aktör.
- Spillvatten från personalrum avleds till av kommunen godkänd enskild avloppsanläggning.

Driftstörning, olycksrisker samt försiktighetsåtgärder

- Väl tilltagen lagringskapacitet finns i händelse av logistikproblem hos gödselköpare.
- Möjlighet att dämna upp dagvattentransport finns, för att undvika förorening att nå recipient via en damm som byggs.

Sökandens förslag till villkor för verksamheten

Sökanden föreslår att villkoren i befintligt tillstånd och ändringstillstånd ska gälla (dessa framgår under rubriken *Tidigare tillstånd till verksamheten* ovan) med undantag för följande villkor som kan tas bort:

- Villkor 4. Numera regleras ammoniakavgång från djurstallar som omfattas av Industriutsläppsdirektivet av BAT-slutsatserna. Det finns inte fog för att dessutom reglera i tillståndsvillkor.
- Villkor 14. Jordbruksverket har godkänt förbränningsanläggningen. Det beslutet gäller tills vidare.
- Villkor 16. Stallbalans görs årligen som del i rapportering av efterlevnaden av BAT-slutsatser.

Hur verksamheten klassificeras

Utifrån det som anges i ansökan klassificeras verksamheten enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) med verksamhetskod

1.10-i (B) Anläggning för djurhållning med mer än 40 000 platser för fjäderfän

Verksamheten omfattas av industriutsläppsförordningen (2013:250)

Sökandens beskrivning av verksamheten

Befintlig verksamhet

I dag bedrivs verksamheten i två stallar om vardera 6 000 m² produktionsyta. Produktionen utnyttjar 280 000 av 288 000 tillståndsgivna platser.

All gödsel säljs. Sökanden förfogar inte över någon egen spridningsareal.

Ansökt verksamhet

Sökanden vill utöka produktionen med ett tredje stall av samma mått och storlek som de två befintliga. Stallet ska byggas norr om och parallellt med befintliga stallar. Totalt på fastigheten kommer efter utbyggnaden finnas 432 000 platser för slaktkycklingproduktion.

Gödselhantering

Nuvarande och framtida gödselhantering är djupströgödsel. I samband med att kycklingarna går i väg till slakt gödslas ströbädden ut och lastas direkt på köparens transporter och körs iväg från anläggningen.

För närvarande finns kontrakt med en gödselköpare för hela gödselproduktionen. I utökad produktion kan det bli aktuellt att kontraktera fler köpare.

Om logistikproblem skulle uppstå vid utgödsling så finns möjlighet att lagra cirka 4 500 ton, motsvarande 7 500 m³, gödsel på anläggningen Löjtnantsgården. Sökanden har skriftligt avtal för denna lagring.

Vattenuttag

Den huvudsakliga vattenförbrukningen kommer utgöras av dricksvatten till djuren. I övrigt används vatten för tvätt av stallar, rengöring av foderanläggning samt dusch, tvätt, WC och dricksvatten för personalen.

Tabell 1. Vattenförbrukning för befintlig och utökad produktion

Befintlig produktion		Planerad produktion	
Antal utnyttjade kycklingplatser	Vattenförbrukning	Antal kycklingplatser	Vattenförbrukning
280 000	5 306 m ³	432 000	8 190 m ³

Det går åt mest vatten i slutet av en uppfödningssomgång. Beräknat maximalt dricksvattenbehov de sista dygnet i uppfödningssomgången är cirka 152 m³ per dag i planerad produktion. Det motsvarar cirka 6 400 liter vatten per timme, vilket vida underskrider brunnsuttagkapaciteten i nuvarande borrhål vilka tillsammans genererar 21 100 liter vatten per timme.

Tvättvattenbehovet är störst när stallarna står tomma mellan uppfödningssomgångarna, och påverkar inte maxuttag mer än marginellt.

Energi

Störst energiförbrukning står uppvärmning av stallar för. Cirka 80 % av total energiförbrukning under året åtgår till uppvärmning. Värmebehovet tillgodoses genom en förbränningsanläggning som eldas med flis från lokal träråvara. Förbränningsanläggningen omfattar 499 kW och är inte anmälningspliktig till kommunen.

Ventilation är det moment som kräver mest el. Största elförbrukningen är sommartid när fläktbehovet är som störst. I dag används el som kommer från en blandproduktion.

Sökanden har långt framskridna planer på att investera för egen solex i framtiden.

Tabell 2. Energiförbrukning för befintlig och utökad produktion

Typ	Befintlig produktion	Planerad produktion
Elförbrukning kW	206 000	309 000
Skogsflisförbrukning m ³	2 160	3 240
Diesel m ³ (reservverk, reservpanna och drivmedel)	15	15

Avfall

Mängden avfall är begränsad (se tabell 3). Den största avfallskategorin är döda djur, som förbränns i pannan på anläggningen enligt tillstånd från Jordbruksverket.

Tabell 3. Avfall och förvaring

Avfallstyp	Mängd/år	Max lagrad mängd	Kommentar, hantering, förvaring
<i>Farligt avfall</i>			
Spillolja	0	0	Hanteras ej
Lysrör	0	0	Hanteras ej
<i>Övrigt avfall</i>			
Plastavfall, förpackningar	100 kg	0	Sorteras och körs till återvinningsstation
Brännbart emballage	100 kg	0	Sorteras och körs till återvinningsstation
<i>Kadaver</i>	109 000 kg	0	Förbränning i egen panna godkänd för ändamålet

Farligt avfall hanteras inte på anläggningen. Skulle till exempel utbyte av lysrör ske så tas dessa om hand av elektriker. Ingen anmälan om transport av farligt avfall finns.

Lukt och ammoniak

Lukt uppkommer normalt sett från djurstallar, gödsellager och hantering av gödsel. Lukt kan även uppkomma från lagring av kadaver. Den förhärskande vindriktningen i området är sydvästlig, vilket gör att luftströmmar med eventuell lukt framför allt når områden nordost om anläggningen.

De totala förlusterna av kväve till luften från anläggningen är beräknad med utgångspunkt i kväveinnehållet i fodret. Stallförlust och lagringsförlust är beaktat. Ammoniakförlust är relaterat till luktavgång från djurhållningen då de i stor utsträckning påverkas av samma faktorer.

Spillvatten och dagvatten

Spillvatten utgörs i huvudsak av vatten från tvätt av stallar, som leds till en tät lagringsbrunn med kapacitet att lagra 400 m³. Detta vatten sprids sedan på åkermark. Mindre mängder spillvatten uppstår från dusch, disk, tvätt och toalett i personalutrymmena. Detta spillvatten leds till av kommunen godkänd avloppsanläggning.

Dagvatten utgörs av takvatten samt vatten från hårdgjorda ytor och vatten som faller direkt på marken. Allt dagvatten från tak och gårdsplan bedöms vara rent och kan avledas till recipient. Området kommer att förses med dränering som tillsammans med takvatten avleds via ledning till en utsläppspunkt.

Möjlighet att hantera förorenat regnvatten från hårdgjorda ytor samt släckvatten i händelse av brand kommer att finnas då sökanden kommer att anlägga en damm i anslutning till dagvattenutlopp på respektive byggnad. Inklusivt dike kommer dessa att kunna förvara 150 m³ vatten. Syftet med dessa dammar är dubbelt, dels att fungera flödesutjämnande vid stora regnmängder då utloppen är små, dels att utloppen går att förstänga för att i händelse av brand kunna dämna upp eventuellt släckvatten för omhändertagande och möjligheten att även kunna pumpa vattnet till tvättvattenbrunnen.

Transporter

Transporter kan ge upphov till störning i form av buller och påverka framkomligheten på vägnätet. Huvuddelen av verksamhetens transporter kommer att utgöras av dagsgamla kycklingar och foder in till anläggningen samt slaktkyckling och gödsel ut från anläggningen.

Tabell 4. Sammanställning transporter i befintlig och planerad verksamhet

Transport	Befintlig verksamhet	Planerad verksamhet	Dag/kväll/natt
Externa			
Diesel	3 st/år	3 st/år	Dag
Fastbränsle	20 st/år	25 st/år	Dag/kväll
Foder	13 st/månad	20 st/månad	Dag/kväll/natt
Slaktfågel – kyckling in	16 st/år	24 st/år	Dag
Slaktfågel – kyckling ut	11 st/månad	17 st/månad	Dag/kväll/natt
Gödsel	7 st/månad	12 st/månad	Dag
Strömedel	8 st/år	8 st/år	Dag
Avfall	12 st/år	12 st/år	Dag
Interna			
Spillvatten	Max 1 st/år	1 st/år	-

Klimatpåverkan

Klimatpåverkan från en verksamhet med djurproduktion kommer från utsläpp i samband med produktion av insatsvaror, i detta fall främst foder, avgång av metan i djurproduktion och stallgödselhantering, avgång av lustgas (dikväveoxid) från stallgödsel, samt koldioxid från produktion och användningen av fossila bränslen.

Klimatpåverkan från foder består av energiförbrukning och utsläpp som uppstår i samband med odlingen och tillverkningen av insatsmedel såsom handelsgödsel.

Natur- och kultur

Närmaste riksintresse är sjön Ymsen, cirka 2 km norr om verksamhetsområdet. Ymsen är riksintresse med ämnesområde naturvård. Mellan verksamhetsområdet och Ymsen finns våtmark, åkermark samt skog. Den planerade kycklingproduktionen stör inte riksintresset.

De skyddsvärden ur natur- och kulturmiljösynpunkt (riksintresset undantaget) som är aktuella i området ligger på sådant långt avstånd att den planerade kycklingproduktionen inte stör fyndplats eller annan natur- och kulturmiljö.

Statusrapport

Då det av utredningen framgår att de potentiellt miljöfarliga ämnena som används i verksamheten hanteras i så liten mängd eller på ett sådant sätt att en spridning till mark och vatten i området kan uteslutas, bedöms en vidare kartläggning av ämnenas farlighet inte behövas. Vad gäller ammoniak förekommer det aldrig i koncentrerad form utan späds ut i luft redan vid avgång från gödsel och djur för vidare spädning i ventilation och omgivande luft. Sökanden beslutar med ledning av ovanstående utredning att en statusrapport inte behöver upprättas för området.

Miljökonsekvensbeskrivningens innehåll

Lokaliseringen

Hageby 1:8 ligger cirka 100 meter norr om väg 201 (se bild 1 ovan) i ett skogsområde cirka 7 km nordost om Ullervad. Fastigheten berörs inte av några bestämmelser i gällande översiktsplan eller av några bestämmelser om biotopskydd eller andra skydd. Det finns heller inga kända fornlämningar eller stenmurar inom fastigheten. Närmaste Natura 2000-område är sjön Östen rakt söderut, där norra spetsen ligger på cirka 3 km avstånd. Närmaste detaljplanelagda område är Ullervad. Avståndet till Mariestad är cirka 12 km i nordvästlig riktning.

Inom 500 meter från verksamhetsområdets ytterkant finns inga bostäder, men det finns fem fastigheter utan bostadshus. Inom 1 km radie finns tre fastigheter med bostadshus.

Alternativ lokalisering

En alternativ lokalisering finns invid väg 201, cirka 1,5 km sydöst om Ullervad. Alternativ lokalisering innebär att nya byggnader och verksamhet skulle ske på produktiv åkermark i anslutning till befintligt gödsellager för Vadsbo Växtodling AB (se bild 1 ovan).

Nollalternativet

Nollalternativet är att inte bygga ut nuvarande produktionsenhet, som i dagsläget är för begränsad för att ge en rimlig lönsamhet. På sikt skulle anläggningen sannolikt stängas om det inte ges tillstånd till utveckling.

Miljökonsekvenser

Lukt och ammoniak

Lukt uppkommer normalt sett från djurstallar, gödsellager, hantering av gödsel och kan uppstå från lagring av kadaver. Genom att ha golvvärme, bra ventilation och utfodringssystem med minimering av spill så säkerställer man en torr och lucker ströbädd som avger mindre ammoniak och lukt.

Gödsel borttransporteras direkt vid utgödsling och lagras inte på platsen. Dörrar och fönster till anläggningen hålls alltid stängda och hindrar därmed både lukt och ammoniakavgång. Kadaver bränns regelbundet i godkänd panna på anläggningen för att förhindra att lukt uppstår från kadaver.

Klimatpåverkan

Klimatgasutsläpp från energi- och drivmedelsförbrukning påverkas av vilken energikälla som produktionen baseras på. Förnybara bränslen, kärnkraft och vattenkraft har mycket begränsade klimatutsläpp. Fossila bränslen ger upphov till växthusgasutsläpp vid såväl produktion som förbränning. Utsläppen domineras av koldioxid men även lustgas och metangas bildas.

Ambitionen för verksamheten är att klimat- och miljömässigt gå så långt det är möjligt genom att den huvudsakliga energikällan är lokal producerad skogsflis. Det huvudsakliga avfallsslaget är kadaver. Eftersom kadaver förbränns på anläggningen så behöver detta avfall inte transporteras bort för destruktions och genererar inga transporter. Sökanden har planer på att bygga en solcellsanläggning för att i möjligaste mån bli självförsörjande på el. Målet är också att eftersträva 100 % fossilfria transporter till och från anläggningen.

Buller

Buller uppstår i samband med transporter, foderberedning och utfodring samt från fläktar från stallarna. Det största antalet transporter är av gödsel, följt av foder och slaktkycklingar. Verksamheten kommer vid full utbyggnad generera i genomsnitt 1,4 transporter per vecka till och från anläggningen.

Genom att dörrar till stallbyggnader alltid hålls stängda så minskas ljudet utanför stallarna. Driften av utrustning sköts av utbildad personal. Bullrande verksamhet undviks under nattetid och veckoslut. Bullerkontroll ingår som en naturlig del i samband med underhållsåtgärder. Avståndet till närmaste bostäder är långt och risk för bullerstörningar är liten.

Damning

Den huvudsakliga källan till damm är ventilationsluft från djurstallarna. Åtgärder för att minimera uppkomsten av damm sker genom att torra foderråvaror hanteras i slutna system (silor) och att foderköket är placerat inomhus. Dammsuget kutterspån används. Anläggningen förses med ett effektivt styrsystem för att få en bra stalltemperatur, minimera luftströmmar och bibehålla en god stallmiljö med hjälp av styrda fläktar.

Vattenuttag

Vattentillgången är god på fastigheten. Enligt provpumpning utförd av brunnsborrhare finns tillräcklig uttagkapacitet för den planerade djurhållningen. Det finns inget behov av att borra ytterligare brunnar.

Vattenförbrukningen för hela anläggningen mäts och dokumenteras. Resultatet sammanställs årligen. Daglig automatisk och manuell besiktning uppmärksammar vattenläckor. Utrustningens funktion kontrolleras regelbundet och kalibreras vid behov. Högtrycksutrustning används för rengöring av stallar.

Påverkan på miljö kvalitetsnormer för vatten

Vattenrecipienten för anläggningen är sjön Ymsen och den når inte god ekologisk status på grund av övergödning. Kvalitetsfaktorerna växtplankton och bottenfauna

är utslagsgivande för bedömningen. Sjön har också bristfälliga vandringsvägar för fisk vilket påverkar sjöns möjlighet att långsiktigt upprätthålla god status för sjöns fiskbestånd.

Sökanden kommer att anlägga en damm i anslutning till dagvattenutlopp på respektive byggnad innan tillståndet tas i anspråk. Inklusivt dike kommer dessa att kunna förvara 150 m³ vatten. Syftet med dammen är dubbelt, dels att fungera flödesutjämnande vid stora regnmängder då utloppen är små, dels att utloppen går att stänga i händelse av brand eller olycka och på så sätt kunna dämna upp eventuellt släckvatten för pumpning till tvättvattenbrunnen.

Eftersom all gödsel transporteras bort från verksamhetsområdet i anslutning till utgödsling, minimeras risk för växtnäringssläckage. I kombination med att dammen byggs för eventuellt släckvatten är det osannolikt att den planerade verksamheten påverkar Ymsens ekologiska status negativt.

Närmaste större grundvattenförekomst finns i Ullervad. Denna har såväl god kvantitativ som god kvalitativ status. Vattenförekomsten ligger cirka 7,8 km från verksamheten så den kommer inte beröras.

Yttranden i sammanfattning

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen tillstyrker att tillstånd ges för fortsatt- och utökad kycklingproduktion. Huvudalternativet är att förespråka då det nya stallet byggs bredvid befintliga stallar där verksamheten redan pågår. Byggnationen kommer ske på skogsmark med tillräckligt avstånd till närboende och med en direkt anslutning till väg 201. Alternativ lokaliserings innebär att nya byggnader och verksamhet skulle ske på produktiv åkermark i anslutning till befintligt gödsellager (Vadsbo Växtodling AB) 1,5 km sydöst om Ullervad vid väg 201.

Verksamheten innebär inte risk för påtaglig skada på något riksintresse för naturvård eller annat ändamål. Natura 2000-områden eller andra skyddade markområden bedöms inte påverkas av den ansökta verksamheten

Villkor

Länsstyrelsen tillstyrker i huvudsak sökandens förslag på villkor men förutsätter att Miljöprövningsdelegationen tar hänsyn till den exakta utformningen utifrån vad som är vanligt för branschen i dag.

Länsstyrelsen delar sökandens uppfattning att villkor 4, 14 och 16 i det befintliga tillståndet kan tas bort. Vissa av dessa villkor finns redan reglerade i och med gällande BAT-slutsatser, och de redovisas i den årliga redovisning av hur BAT-slutsatserna efterlevs. Vidare har sökanden i dag ett tillsvidare tillstånd för förbränning av kadaver från Jordbruksverket.

Länsstyrelsens uppfattning är att sökanden bör arbeta med att byta ut fossila bränslen för drivmedel för traktorer och övriga maskiner mot fossilfria alternativ på sikt. Detta bör inte regleras i villkor. Däremot ska det finnas ett villkor om att sökanden ska upprätta en åtgärdsplan som lämnas in till tillsynsmyndigheten:

Verksamhetsutövaren ska fortlöpande och systematiskt arbeta med energieffektivisering av verksamheten med fokus på minskad energiförbrukning och användning av fossila bränslen. Som stöd för detta arbete ska en åtgärdsplan finnas och följas. Planen ska ges in till tillsynsmyndigheten senast ett år efter att tillståndet har tagits i anspråk eller den senare tidpunkt som tillsynsmyndigheten bestämmer. Planen ska uppdateras minst vart femte år om inte tillsynsmyndigheten bestämmer annat.

Miljöprövningsdelegationen bör överlåta åt tillsynsmyndigheten att vid behov besluta om ytterligare villkor avseende energihushållningsåtgärder i samband med åtgärdsplanen.

Miljö- och byggnadsnämnden

Befintligt villkor 10: Verksamheten behöver säkerställa att mottagare av gödsel har tillräckliga spridningsarealer för att kunna hantera den ökande mängd gödsel som verksamhetens utökning genererar. Miljö- och byggnadsnämnden tycker (generellt i tillståndsprövning) att det vore önskvärt att Länsstyrelsen (förenklat) inkluderade prövning på de verksamheter som sökande har gödselhandelskontrakt med. Exempelvis att lagringskapaciteten garanteras.

Befintligt villkor 4 bör vara kvar i tillståndet. BAT-slutsatserna kan förändras vid nästa publicering, vilket kan leda till att regleringen av ammoniakemissioner ändras.

Villkor 16 bör vara kvar i tillståndet, men under förutsättning att stallbalansen årligen redovisas i BAT-slutsatsrapporteringen kan villkoret tas bort.

Lagring av gödsel i plansilofacken på Löjtnantsgården ska främst ske i de facken som har tak. Om lagring sker i de facken utan tak behöver verksamheten säkerställa tät täckning.

Sökandens bemötande av yttrandena

Bemötande av Länsstyrelsens yttrande

Sökanden är tillfreds med att Länsstyrelsen delar bedömningen att villkor 4, 14 och 16 i nuvarande tillstånd kan uteslutas ur nytt tillstånd. Sökanden godtar förslaget att upprätta en energihushållningsplan.

Bemötande av Miljö- och byggnadsnämndens yttrande

Sökanden åtar sig att årligen redovisa aktuell gödselköparens tillgängliga spridningsareal i miljörapport för att säkerställa att gödseln sprids enligt EU:s krav på max 22 kg fosfor per hektar och år som snitt över tillgänglig spridningsareal under en femårsperiod.

Sökanden framhåller fortsatt att ammoniakemission regleras tillräckligt i EU:s industriutsläppsdirektiv med tillhörande BAT-slutsatser för fjäderfäproduktion och att villkoret därför bör uteslutas ur nytt tillstånd.

Sökanden upprättar årligen stallbalans som redovisas i miljörapport.

Företrädesvis kommer utrymmen med tak att nyttjas. Om gödseln lagras utan tak ombesörjs täckning av dessa. Förutom risk för näringsläckage försämras gödselvärdet om gödseln utsätts för vädrets makter.

Motiveringen till Miljöprövningsdelegationens beslut

Kan miljökonsekvensbeskrivningen godkännas?

Sökanden har tagit fram en miljökonsekvensbeskrivning enligt bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken och miljöbedömningsförordningen (2017:966). Miljöprövningsdelegationen finner att miljökonsekvensbeskrivningen har den omfattning och detaljeringsgrad som krävs för att den ska kunna ligga till grund för den fortsatta miljöbedömningen och för att miljöbedömningen ska kunna slutföras. Därmed kan miljökonsekvensbeskrivningen godkännas enligt 6 kap. 42 § miljöbalken.

Är statusrapporten tillräcklig?

Den verksamhet som ansökan omfattar är en industriutsläppsverksamhet och då ska ansökan innehålla en statusrapport som beskriver nuläget i mark och grundvatten. Enligt 1 kap. 23 § industriutsläppsförordningen (2013:250) krävs dock inte en statusrapport om risken är liten för att verksamheten medför föroreningsskada inom det område där verksamheten bedrivs eller avses att bedrivs. Miljöprövningsdelegationen bedömer att risken är liten för att den verksamhet som ansökan omfattar medför föroreningsskada. Därför krävs ingen statusrapport i detta fall.

Är verksamheten tillåtlig?

Sökanden avser att bygga ett tredje stall i anslutning till de två befintliga stallarna. Det har inte framkommit något som talar mot den utökade verksamheten.

All hantering av gödsel och foderrester sker i ett slutet system. När en omgång med kycklingar har gått till slakt tas all gödsel ut och tas om hand av en köpare. Skulle gödseln behöva mellanlagras så finns kontrakterade lagringsutrymmen med tak och väggar.

I februari 2017 offentliggjordes BAT-slutsatser (slutsatser om bästa tillgängliga teknik) för intensiv uppfödning av fjäderfä och gris i EU-kommissionens genomförandebeslut (EU) 2017/302. Det finns därmed en BAT-slutsats med begränsningsvärde, så kallad BAT-AEL, för ammoniakutsläpp från stallar som för slaktkyckling med en vikt av högst 2,5 kg ligger inom ett intervall 0,01–0,08 kg ammoniak per djurplats och år för slaktkyckling. Intervallets nedre gräns är kopplad till användning av ett luftreningssystem, vilket i det här fallet inte bedöms som skäligen att kräva för verksamheten. Däremot ska den övre gränsen, 0,08 kg, klaras.

Av ansökningshandlingarna framgår att ammoniakutsläppen från kommande stall beräknas uppgå till 0,014 kg per djurplats och år. Detta betyder att BAT-AEL förväntas klaras i den utökade verksamheten. Efterlevnad av BAT-slutsatserna ska redovisas årligen i samband med miljörapporten och Miljöprövningsdelegationen anser inte att det finns skäl till någon ytterligare reglering av ammoniakutsläppet än vad som redan framgår av BAT-slutsatserna.

Förutsatt att de föreskrivna villkoren iakttas (mer om dessa nedan) anser Miljöprövningsdelegationen sammanfattningsvis att verksamheten går att förena med målen för miljöbalken, de allmänna hänsynsreglerna och en från allmän

synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna. Därför ska tillstånd ges till verksamheten.

Vilka villkor behövs för tillståndet?

Med anledning av sökandens villkorsförslag, remissinstansernas synpunkter och sökandens bemötande gör Miljöprövningsdelegationen följande överväganden när det gäller villkor för verksamheten. De villkor som är av karaktären standardvillkor och överensstämmer med vad som är brukligt vid den här typen av verksamhet med liknande storlek och omgivning motiveras inte närmare.

Anläggande av damm (villkor 2)

För att säkerställa att dagvatten kan utjämnas vid kraftiga regn och för omhändertagande av släckvatten vid brand kommer sökanden att anlägga en damm. Miljöprövningsdelegationen anser att detta ska föreskrivas som villkor.

Åtgärder vid olägenheter (villkor 3)

Generellt finns risk för olägenheter frånflugor och lukt vid den nu aktuella typen av djurhållning. Det kan inte uteslutas att även andra olägenheter kan uppstå, exempelvis damm, vibrationer och buller från transporter, fläktar, maskiner och annat. Det är viktigt att sökanden arbetar aktivt för att förhindra olägenheter och om en olägenhet trots allt uppstår omedelbart vidtar åtgärder.

Lagring och hantering av stallgödsel m.m. (villkor 4–7)

Villkor 4

Vid hantering av fodermedel och organiska gödselmedel är det viktigt att minimera risken för läckage eller spill. Detta gäller för hela kedjan från och till verksamheten. Skulle läckage eller spill ändå uppkomma ska det omedelbart tas om hand.

Villkor 5

Tvättvatten som uppkommer vid hantering och rengöring av stallar, foder- och gödselutrymmen mm innehåller näringsämnen. Det behöver därför hanteras så att läckage och spill inte sprids till omgivningen och inte belastar vattenrecipienten.

När det gäller rengöring av maskiner medger villkoret olika hantering av det vatten som uppkommer beroende på vilken typ av rengöring av maskinparken det är fråga om. Huvudspåret är att all rengöring ska ske på en tät platta med avlopp till flytgödselbehållaren eller motsvarande. Syftet är att förhindra att tvättkemikalier eller oljeföreningar förorenar mark eller vatten. För det fall enklare avspolning av maskiner behöver ske och man inte använder några kemikalier medger villkoret att det får ske på en gräsbevuxen yta där det inte finns dräneringssystem i närheten.

Villkor 6

Lagringsutrymme med tak och väggar förhindrar uppfuktning av den torra gödseln och minskar luftrörelser i gödsellagret. Genom att hålla fastgödsel från fjäderfä torr även under lagringsperioden kan växtnäringsläckage i form av ammoniakavgång samt lukt begränsas.

Villkor 7

Lagring i stuka medför ökad risk för utlakning av växtnäring till marken och ammoniakavgång till luften. Lokalt under stukan kan höga koncentrationer av växtnäring ansamlas, vilket kan leda till utlakning via dräneringsvatten.

Energihushållning (villkor 11 och D1)

Även om fullgoda fossilfria alternativ inte ännu är tillgängliga för alla typer av verksamhetsfordon är det viktigt att verksamhetsutövaren löpande arbetar med frågan och identifierar de områden där förbättringar kan ske. Det finns ofta stora såväl miljömässiga som ekonomiska vinster att hämta vid ett löpande energieffektiviseringsarbete. Av villkoret framgår att verksamhetsutövaren ska arbeta fortlöpande och långsiktigt med att minska användningen av fossila bränslen. Vid nyinvesteringar i verksamheten och maskinparken bör därför i första hand fossilfria alternativ beaktas. Som underlag för det löpande arbetet ska en åtgärdsplan tas fram som ska lämnas in till tillsynsmyndigheten och planen ska sedan uppdateras minst vart femte år.

För att åtgärderna i den framtagna planen ska genomföras behöver tillsynsmyndigheten ges möjlighet att föreskriva om skäliga åtgärder som framkommer av åtgärdsplanen. Med skäliga avses sådana åtgärder som är enkla att genomföra, är möjliga att genomföra med hänsyn till risker och påverkan på produktionen samt har en skälig "pay-off-tid".

Nedläggning av verksamheten (villkor 13)

Även om risken för förorening av marken bedöms som liten, bör verksamhetsutövaren ge in en anmälan eller avvecklingsplan till tillsynsmyndigheten om och när verksamheten upphör.

När får tillståndet tas i anspråk?

Ett verkställighetsförordnande är ur processuell synvinkel ett undantag från huvudregeln att ett avgörande ska ha fått laga kraft innan ett tillstånd får tas i anspråk. Högsta domstolen har uttalat (se NJA 2012 s. 623) att det är verksamhetsutövaren som ska visa på konkreta skäl för ett verkställighetsförordnande och ange vilka beaktansvärda nackdelar som är förknippade med att tillståndet inte kan tas i anspråk omedelbart och vad som kan bli följden av att verksamheten förskjuts framåt i tiden. Verksamhetsutövarens intresse måste med viss marginal väga tyngre än de intressen som talar för att det bör finnas ett avgörande med laga kraft innan verkställighet får ske. Särskild hänsyn ska tas till de skador på miljön som kan uppstå om tillståndet omedelbart tas i anspråk och de möjligheter som finns att läka sådana skador om tillståndsbeslutet upphävs eller ändras.

Sökanden har motiverat yrkandet om verkställighetsförordnande med att det företagsekonomiskt sett är viktigt att kunna starta den utökade verksamheten så snart som möjligt, vilket är ett relativt vagt argument. Enligt Miljöprövningsdelegationens mening har sökanden inte visat att intresset av att ta tillståndet i anspråk omedelbart väger tyngre än grundprincipen att man måste invänta laga kraft. Därför avslår delegationen yrkandet om verkställighetsförordnande.

När ska verksamheten ha satts igång?

För att verksamhetsutövaren inte ska dröja så länge med att sätta igång verksamheten att tillståndet inte längre bygger på bästa möjliga teknik, ska det i tillståndsbeslutet anges den tid inom vilken verksamheten ska ha satts igång (igångsättningstid, se 22 kap. 25 § andra stycket miljöbalken). Sökanden har inte föreslagit någon igångsättningstid, även om det i och för sig får förutsättas att avsikten är att den planerade verksamheten ska påbörjas så snart som möjligt. Miljöprövningsdelegationen anser att igångsättningstiden rimligen kan bestämmas till tre år.

Övriga överväganden

Krav på minsta lagringsutrymme för gödselproduktionen i jordbruksföretag, regleras i förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket och bedöms utgöra tillräckliga krav. Inget särskilt villkor fastställs därför om minsta lagringsutrymme. Ansvaret för att ha tillräckligt lagringsutrymme, för närvarande minst motsvarande tio månaders gödselproduktion, ligger på verksamhetsutövaren. Vad gäller lagring av tvättvatten om det lagras i separat brunn och inte leds till gödselbrunnen finns det reglerat om lagringstid på tio månader i villkor 5.

Den vattenverksamhet som förekommer – bortledning av grundvatten för vattning av djur, tvätt av stallar med mera – omfattas inte av tillståndsplikt enligt 11 kap. miljöbalken (se 11 kap. 11 § miljöbalken och Mark- och miljööverdomstolens dom den 21 december 2020 i mål nr M 1853-20). Det bör dock observeras att bortlett grundvatten inte utan vidare får användas för annan verksamhet, exempelvis bevattning av grödor. Då är detta undantag från tillståndsplikten inte tillämpligt.

Annat som verksamhetsutövaren har att förhålla sig till

Vad krävs om verksamheten ska ändras?

Om verksamheten ska ändras kan det krävas ett helt nytt tillstånd, ändringstillstånd eller anmälan till tillsynsmyndigheten (se 1 kap. 4 och 11 §§ miljöprövningsförordningen [2013:251]).

Vad krävs om verksamheten tas över av någon annan?

Om verksamheten överläts till någon annan fysisk eller juridisk person ska den nya verksamhetsutövaren snarast möjligt upplysa tillsynsmyndigheten om det (se 32 § förordningen [1998:899] om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd). Om det behövs en säkerhet för att tillståndet ska vara giltigt, måste den nya verksamhetsutövaren ställa en egen säkerhet som Miljöprövningsdelegationen ska godkänna.

Vem har ansvaret om verksamheten skadar miljön?

Om verksamheten medför miljöskador, till exempel föroreningar, eller olägenheter för miljön är det i första hand verksamhetsutövaren som är ansvarig för att avhjälpa skadorna eller olägenheterna. Den som äger eller brukar en fastighet ska genast underrätta tillsynsmyndigheten om det upptäcks en förorening som kan medföra

skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. (Se 2 kap. 8 § och 10 kap. miljöbalken)

Andra bestämmelser gäller parallellt med tillståndet

Detta tillstånd innebär inte att verksamhetsutövaren slipper krav som följer av andra bestämmelser, exempelvis enligt 11 kap. miljöbalken om vattenverksamhet, kulturmiljölagen (1988:950), luftfartslagen (2010:500) eller plan- och bygglagen (2010:900). Det kan handla om att det också är nödvändigt med tillstånd till eller anmälan av vattenverksamhet, tillstånd för ingrepp i fornlämning, eller bygglov. Exempel på andra förordningar och föreskrifter som gäller vid sidan av detta tillstånd är

- förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket
- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring
- Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2006:84) om befattning med animaliska biprodukter och införsel av andra produkter, utom livsmedel, som kan sprida smittsamma sjukdomar till djur
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 av den 21 oktober 2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002 (förordning om animaliska biprodukter)
- djurskyddslagen (2018:1192) och djurskyddsförordningen (2019:66)

Detta beslut har fattats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Västra Götalands län. I beslutet har Anders Hjalmarsson, ordförande, och Anna Alenius Bolin, miljösakkunnig, deltagit. Ärendet har beretts av Robert Ernstsson, miljöhandläggare.

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Så här överklagar ni Miljöprövningsdelegationens beslut

Miljöprövningsdelegationens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen.** Länsstyrelsens e-postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se. Skickar ni med vanlig post är adressen Länsstyrelsen Västra Götaland, 403 40 Göteborg.

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna till mark- och miljödomstolen.

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **senast den 29 december 2021.**

Om den som överklagar är en part som företräder det allmänna (till exempel Naturvårdsverket, Länsstyrelsen eller kommunens miljönämnd), ska överklagandet

dock ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Överklagandet ska vara skriftligt. I skrivelsen ska ni ange

- ert namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- vilket beslut ni överklagar, till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer, samt
- hur ni anser att Miljöprövningsdelegationens beslut ska ändras och varför det ska ändras.

Bilaga

Karta över verksamhetsområdet

Sändlista

Externt

- Naturvårdverket, registrator@naturvardsverket.se
- Havs- och vattenmyndigheten, havochvatten@havochvatten.se
- Miljö- och byggnadsnämnden, mbn@mariestad.se
- Jordbruksverket, jordbruksverket@jordbruksverket.se
- Trafikverket, Region Väst, trafikverket@trafikverket.se
- Aktförvararen i Töreboda kommun, kommunen@toreboda.se

Internt inom Miljöprövningsdelegationen och Länsstyrelsen

- Anders Hjalmarsson
- Anna Alenius Bolin
- Robert Ernstsson
- Monica Lind
- Alexandra Bulat
- Elisabeth Lindqvist Tärneld

Karta över verksamhetsområdet

